

REDACTOR
R. ALEXANDRU RUSU

DACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
AI — JUDEȚUL ALBA DE JOS

ANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unitatea

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 120 Lei
Pe 6 luni . . . 60 Lei
Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 2-50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Miercurea viitoare, în 5 Noembrie, aniversara zilei de 5 Noembrie 1754, când s'au început cursurile la școlile din Blaj, se va face, cu mare solemnitate, punerea pietrii fundamentale a „Institutului recunoștinței“.

Frământări politice

de Dr. Alexandru Rusu
fost deputat.

O seamă de fruntași ai partidului național, vre-o douăzeci și șapte la număr, în frunte cu d. Vasile Goldiș, unul, și afirmative primul, dintre viceprezidenții partidului, convenind la Sibiu ca membri, ai congresului național bisericesc ai ortodoxiei ardelenne, au luat acolo și hotărâri de natură politică, dintre cari unele ne privesc și pe noi destul de aproape.

Am crezut deci, că acum, după ce s'au mai așezat primele valuri ridicate de acest conventicol politic, și după ce adevăratul mobil al întregii acțiuni a ieșit de ajuns la iveală, avem datoria să spunem și noi un cuvânt asupra mișcării, care, oricum, nu este o chestie familiară, „de bisericuță“, a ortodoxismului dela Sibiu.

Nemulțumit de rezultatul tratativelor pentru fuziunea cu partidul țărănesc, în cari întâmplător, ori mai curând intenționat, i-s'a dat un rol principal, d. Vasile Goldiș, care în cadrele noului partid fuzionat își combinase, se pare, o situație mai de suprafață decât aceea pe care o deține în vechiul partid, aruncând vina nereușitei fuziunii asupra dlui Iuliu Maniu, prezidentul partidului, cearcă să se impună, ca unul dintre predestinații triumviratului viitoare conduceri, în scaunul de „împreună înainte șezător“ al partidului. Că apoi în această combinație — de pe urma căreia partidul se resimte de multă vreme de lipsa armoniei absolut necesare pentru o luptă politică mai de seamă —, care este rolul unor stațiști ca d. Octavian Goga, cunoscutul intrigant dela Ciucea, și a dlui Alexandru Constantinescu, ministrul domeniilor, care a găsit timpul necesar să fie și el față la Sibiul celor 27, este o chestie de planul al doilea, peste care putem trece la ordinea zilei.

Mult mai important este, după părerea noastră, rolul ce s'a dat în aceste frământări politice chestiunii confesionale, care în umbra congresului ortodox dela Sibiu, a putut fi ridicată, măcar pentru ochii lumii, la înălțimea unui primordial titlu de nemulțumiri față de actuala conducere a partidului. Nenorocita chestiune confesională, pusă și susținută din partea Sibiului cu atâta putere pe terenul bi-

sericesc, a ajuns deci să fie exploatată și pe terenul politic, servind, în mijlocul luptelor religioase destul de acute dela ordinea zilei, ca un bun pretext pentru satisfacerea unor bolnave ambiții politice, a căror îndreptățire reală nu este cu nimic dovedită.

Dupăcum le vedem noi, lucrurile se prezintă cam astfel.

Biserica noastră, ori mai bine zis oamenii ei mai de seamă, au rămas — cu foarte puține excepții — credincioși partidului național, în conducerea căruia au avut pe vremea stăpânirii ungurești, din motive asupra cărora nu mai insistăm acum, o parte foarte însemnată. Legați sufletește de acest partid tradițional al Ardealului, oamenii noștri și-au impus jertfa foarte grea pentru situația unei biserici de abia un milion și jumătate suflete, de-a nu căuta mărunte căpătueli personale și de-a privi, chiar și ca totalitate bisericească, peste micile hatiruri ce li-se ofereau, la marea chestiune a deplinei parități confesionale, pe care hotărârile adunării naționale dela Alba-Iulia, prezidate de acest partid, singure i-le puneau în vedere. Faptul acesta, un permanent spina în ochii guvernanților noștri de altă nuanță politică, dublat de împrejurarea că adevărații lideri ai partidului, d. Alexandru Vaida-Voevod și d. Iuliu Maniu, sunt fii ai bisericii noastre — acesta din urmă, chiar fost avocat al Consistorului nostru din Blaj —, a îndemnat pe dușmanii partidului național să spună, că partidul acesta ar fi un partid greco-catolic, mergând în afirmațiile lor până la susținerea tezei lipsite de orice temei, și pe care n'o cred nici cei ce-o susțin, că îndrumarea lui s'ar face de dreptul din partea Blajului nostru.

Teza aceasta neghioabă — răspândită cu deosebire prin „Țara noastră“, organul săptămânal al dlui Goga, în coloanele căruia Blajul și „canonicii“ lui au ajuns obiect de ieftină ironie și persiflare permanentă —, este totuși un bun pretext pentru a putea cere, cu scopul nemărturisit de-al lansa pe d. Goldiș, ca ortodoxismul să aibă pe viitor asupra conducerii de partid o influență mai mare decât până acum. Comitetul executiv al partidului are adecă 35 membri, dintre cari numai 6 sunt uniți, și aceasta ar fi să însemne, că ortodoxismul nu poate să-și spună acolo cu destulă greutate cuvântul!

Dar nu, chestiunea e alta! Câțiva fruntași ai partidului, pe cari îi cunoaștem cu toții, vreau cu tot prețul, ca partidul să revină asupra atitudinii sale principiale a parității noastre confesionale cu biserica ortodoxă, angajându-se alături de I. Preasfințitul Sibiului la lupta de exterminare a bisericii noastre. Și fiindcă gândul acesta lupășian, care cu o singură lovitură ar scoate pe toți uniții din partid, nu a putut fi încă impus, ba — horribile dictu! — s'a putut întâmpla, că „Patria“, organul lui dela Cluj, să ia de curând, în legătură cu mișelile ortodoxe dela Cibu și Poiana, apărarea bisericii unite, chestiunea „prepotenței“ unite din partidul național se ține mereu la ordinea zilei,

cerându-se capul dlui Sever Dan, secretarul general „unit“ al partidului, și alte măsuri pe cari dnii Lupăș & Comp încă nu știm să fi binevoit a-le formula în chip definitiv...

Acesta e, după umila noastră părere, rostul adevărat al frământărilor recente din sinul partidului național, cari nu știm să fi fost încă definitiv aplanate. Pornite din o seamă de ambiții bolnave, cari nu au putut fi satisfăcute prin o altă prezidenție de ordin mai cultural, și animate de meschine pretenții confesionale, lipsite de cele mai elementare condiții ale unei prudențe politice, ele n'au deci, nici pe departe, gravitatea ce li-se atribuie. Și dacă totuși am ținut să spunem și noi acest cuvânt, poate de-o neobișnuită sinceritate, este pentruca să se știe, că avem și noi puțină idee de ceea ce a provocat aceste frământări. Nu l-am spus, pentru a crea vre-o greutate în calea aplanării lor, ci chiar din potrivă pentru a-i aduce o ușurare. Și l-am spus mai ales pentruca să se știe din partea tuturor, că noi fiii bisericii unite nu vom tolera ca rolul, destul de neînsemnat pe care-l avem în partid, să fie și mai mult micșorat și cu deosebire nu vom admite, odată cu capul, ca partidul să renunțe la principiul și — îndrăsnim să adaugem — pe viitor și la practica celei mai depline parități confesionale.

Altfel, va trebui să tragem noi consecințele care se impun. Dar până atunci, mai este!

„Mijloace de propagandă confesională în veacul al XX-lea“. Sub titlul acesta publică păr. senator Emil Bran, în Nr. 15 (22 Oct.) al ziarului „Sălajul“ din Zălau, un articol mai lung, arătând mijloacele incalificabile prin care se face în părțile maramurășene propaganda ortodoxă. „Războiul mondial, spune păr. Bran, a adus asupra noastră secta pocăită cu diferite învățături. Acum vine ortodoxia, fără de învățături, cu o singură pretenție minci-noasă și cu un singur privilegiu absurd: lege strămoșească, biserică dominantă. Pocăiții au intrat în staulul oilor pe din dos. Ortodocșii sparg ușa să între pe față. Ei nu vor convingeri, nu înțelegere. Ei vor stăpânire absolută peste sufletele ispitite și strămtorate“.

Făcând apoi o paralelă între cei doi propagandiști pravoslavnicii din Maramurăș, doctorul Pașca și Codrea Nuțu (acesta din urmă la Valea Porcului), „unul cu carte mai multă, altul un azbuchier (un vizitlu îmbrăcat în haină preoțească), deopotrivă însă în ambiția care nu alege mijloace, nu cunoaște piedecă, nici înțelege primejduirea marilor interese de stat și chiar ale bisericii din care fac parte“. Amândoi acești trimiși ai Preasfințitului dela Cluj — spune mai departe păr. Bran — „cutteră parohii în cari nici un ortodox nu este, fac comploturi, deplâng soarta tristă a țărânului și pentru toate nenorocirile învinuiesc pe preotul unit, care le ia stole mari, folosește pământul parohial ca porțiune canonică (!) și în schimb, ajută pe „domni“ să-și mântuie pă-

mântul de împărțire pe seama bieților săteni. — Ei nu vor așa! Preotului ortodox nu-i trebuie porțiune canonică (!), nici lectical (!!); nici stole (!!!); el se mulțumește cu plata dela stat *) și vrea să fie păzitorul legii agrare, care va scoate altă expropriere mai dreaptă pentru țărani. *Intr'un moment dat apoi ocupa biserica și o declară ortodoxă*...

Acestea, și altele asemenea, sunt mijloacele propagandei ortodoxe, pe care guvernul nu poate, ori nu vrea, să le pună un capăt. Il privește! Dar e bine să știe un lucru, că „lupta în contra bisericii catolice înseamnă — cum atât de bine o spune pâr. senator — să-ți bați capul de stâncă”, iar folosirea mijloacelor arătate: „să-ți prăpădești țara pe care ți-a dat-o Dumnezeu”.

Încrâștând cu plăcere aceste adevăruri, *il rugăm pe pâr. Bran, ca în calitate de senator să nu pregete a-le pune și'n parlament sub ochii guvernului*. E bine, ca pe această cale să le cunoască țara întreagă!

Se scârbesc și ortodocșii cinstiți. Din Roșia montană ni-se trimite o corespondentă mai lungă, semnată de 15 credincioși ortodocși, în frunte cu *Iosif Ciura*, brigadier silvic și conducătorul corului ortodox de acolo, în care țin să respingă o seamă de minciuni și insulte ce li-s'au adus prin numărul 27 (dela 6 Iulie c.) al „Renașterii”, oficiosul Preasfințitului Nicolae dela Cluj.

Sub titlul „Aldămaș”, această revistă ocupându-se de serbarea eroilor din acest an, învinuia pe preotul nostru de acolo, pâr. Nicolae Cosma, că ar fi „mituit” pe coriștii ortodocși, ducând pe câțiva dintre ei la serbarea aranjată de biserica unită, care ar fi fost „o rușine românească”, prelungindu-se cu strigăte, provocate de beutură, până târziu în noapte. Credincioșii revoltați ai preotului ortodox Popescu de acolo, un pripășit de pela Ploești, care a scris în revista clujană, desmint acum, sub propria iscălitură, toate aceste minciuni și

*) O are, se vede, îndoită și întreită! N. R.

insulte, spunând, că ei s'au alăturat procesiunii unite pentru că aceasta s'a aranjat — potrivit obiceiului din trecut — cu toată demnitatea, făcând, cu cele două coruri cari au cântat, o serbare românească din cele mai reușite, care a impus respect minoritarilor din acest oraș de munte. Tot ce se spune în „Renașterea” despre beutură, scandal, corupție și mituire, este o minciună sfruntată a celui ce le-a scris, care, chipurile, ar face bine să-și vadă mai bine de proprii credincioși, fiindcă altfel azi mâine are să și-i piardă pe toți.

Acesta este pe scurt cuprinsul șirelor trimise de credincioșii scârbiți ai preotului Popescu dela Roșia-montană, șire cărora ei înșiși le-au dat titlul sugestiv de „*Minciună ortodoxă*”. Și pentruca, la rândul său, să nu putem fi și noi învinuiți, că am publicat scornituri, dar mai ales pentru motivul, că — dupăcum spun în cartea lor — acești oameni au în sat vre-o 100 exemplare din „Unirea Poporului”, pe care o citesc cu drag, am socotit că e bine să le dăm aici și numele: Iosif Ciura, Iosif Morar, Nicolae Morar, Ionița Golgoș, Alexandru Morar, Ioan Șuba, Iustin Dalea, Rozalia Pop, Anicuța Cioara, Albert Popa, Foltiu Tomuș, Ștefan Giurca, Teodor Cioara, Ioan Tomuș și George Ciura. —

Cu încetul, ce-i drept, dar pare-că totuși începe să se facă lumină.

Revistă bisericească.

La 22 Octomvrie c. s'a făcut la Roma, între ceasurile 9 și 10 jumătate sara, deci fără vre-o solemnitate mai deosebită, *transferarea osemintelor Papei Leo al XIII-lea din Basilica Vaticană în Basilica Laterană*, la locul unde se vor așeza — după dorința lui, în chip definitiv — mâine, în ziua de 2 Noemvrie.

Conferența episcopatului nostru, ținută la București Vinerea trecută, din care nu strica poate să se fi dat și un comunicat, a discutat — pe cât am putut afla — măsurile de luat

împotriva nesăbuitei propagande ortodoxe, chestiunea peregrinajului la Roma, chestiuni de ordin catehetic și alte lucruri mai mărunte, cari reclamă un vot al întregului episcopat. Nu cunoaștem încă hotărârile la cari s'au oprit, în ce privește punctul întâiu, dar suntem siguri, că ele vor trebui să aducă o schimbare de atitudine în șirul guvernanților noștri.

La 15 Octomvrie c. s'a ținut la Gherla, fără mult alaiu, *adunarea generală a reuniunii eparhiale de misiuni*, condusă de noul ei președinte pâr. canonic Dr. Victor Bojor. Orientarea sumară, făcută de secretarul Dr. Titus Malaiu asupra gestiunii anului ultim și asigurările date de noul președinte, ne dau cele mai bune nădejdi, că munca începută atât de bine sub conducerea iscusită a pâr. Dr. O. Domide, se va urma și pe viitor cu rezultate tot mai apreciable. — I-o dorim din tot sufletul!

Sub titlul „Dumineca” apare, ca „organ al vicariatului episcopal gr.-catolic român din Maramurăș”, *o foaie săptămânală de pastorație*, un adevărat amvon pentru credincioșii noștri din Maramurăș. Numărul 7 (primul care ni-s'a trimis) din 26 Octomvrie are sfârșitul unui articol apologetic despre „biserica noastră”, dă, cu comentarii potrivite, evanghelia și apostolul Duminecii, publică (cu indicarea părții tipiconale strict necesare) calendarul săptămânii, încheind cele patru pagini (format de revistă) cu câteva mărunțișuri puse în serviciul aceluiaș scop. — Este un gând din cele mai bune, pe care dorim ca „Dumineca” părintelui vicar Ilarie Boroș să-l realizeze cât mai deplin.

Gazetele anunță, că comisiunea de finanțe a Camerei franceze ar fi anulat (cu 20 voturi contra 12) creditele pentru *ambasada franceză de lângă Vatican*. Se prea poate deci ca Franța să ajungă de nou la ruperea legăturilor diplomatice cu Vaticanul, primejduind prin aceasta definitiv protectoratul său asupra Orientului. Se spune anume, că în acest caz

□ □ Foaia „Unirii” □ □

Rostul presei bune.

Cuvânt de deschidere ținut la adunarea de constituire a societății de editură „St. Unire”.

Fraților,

În ziua, când biserica noastră, mai umblând câteva zile pe urmele calendarului vechi, pomenește pe sfântul Ioan Evanghelistul, adunatu-ne-am și noi, ca luând lumină de sus, cu curaj de vultur și cu mari nădejdi în vremile ce o să vină după noi, să punem bază unei societăți, care răspunde unei foarte mari necesități de ordin național. Curat, ca sufletul feciorelnic al lui Ioan, este gândul ce stă la baza acestei înjghebări. El nu poate fi mai puțin național decât oricare altul, căci tinde să răspândească iubirea și progresul printre cei ce sunt mai aproape de inima noastră, răzîmându-se pe iubirea lui Dumnezeu. E o înjghebare nouă, de aceea nu trebuie să fim mici la suflet, ci, de sigur, cu bună chibzuire, dar și cu multă îndrăzneală, să ne dăm seama de împrejurările, cari reclamă imperios crearea acestei opere și să pornim cu Dumnezeu înainte!

Cei mai de seamă oameni ai țării constată, că așa de bun și de harnic, cum este poporul acestei țări, merită o soartă mai bună decât cea de azi. Jertfele de veacuri nu sunt răsplătite cu traiul de azi, care nici nu se apropie măcar cu noțiunea lui de ceea ce nu-

*) Întârziată din lipsă de spațiu. N. R.

mește Mântuitorul „viață”. Da, căci oamenii noștri, cari cărmuesc destinele acestui neam, nu vreau să-și dea seama de învățătura istoriei. Până la anul 749 dela întemeierea Romei fost-au împărați și slujbași foarte de omenie; găsitu-s'au legiuitori și filozofi foarte înțelepți; n'au lipsit comandanți, cari n'au fost întrecuți până astăzi. Cu toate acestea, ei n'au fost în stare să dea omenirii ceea ce aștepta. Da, căci nimeni nu a cunoscut îndeajuns firea omului. A trebuit să vină însuși Dumnezeu pe pământ și să ne arate calea ce duce la fericire. Opera lui, în scurt timp, a schimbat fața pământului.

Altă temelie nu poate pune nimeni la fericirea omului. Cu multă durere trebuie să o spunem, că acest lucru e necunoscut în țara noastră. Un distins general francez mi-se plângea asupra moralității din țara noastră. Aici, unde se vorbește așa de mult, chestiunile pur spirituale nu sunt atinse niciodată. De sărbători, mai dau gazetele câte ceva spiritual, ciuntit și schilodit după interesele partidului politic, în a cărui slujbă stau. Pentru Terente au coloane întregi zile dearândul, tot așa pentru cutare domnișoară, care, din dragoste nenorocită a înghițit câteva pastile de sublimat. Așa fac gazetele, cari au chemare de apostol, cel mai rău serviciu neamului, și dau adevărate lecții de aventuri. Unde mai pui răul ce-l fac cu discreditarea tuturor oamenilor de seamă, făcând astfel convingerea, că în țara aceasta totul e putred, nu mai e nici o nădejde de bine.

Papa Piu al XI-lea a zis: pacea nu s'a încheiat când au fost iscălite și ratificate tra-

tatele, ci va fi pace numai atunci, când ea se va fi restabilit în suflete. Nici refacerea unei țări nu se face pe hârtie, prin alcătuirea celor mai iscusite legi, ci atunci când populația se va fi refăcut sufletește. De aceea dacă dorim ca scumpa noastră țară să nu se prăpădească, trebuie să ne croim ca program de muncă vorbele așa de adeseori repetate de I. P. S. părintele mitropolit: Să încreștinăm neamul în toată concepția lui de viață, începând dela individ și până la organismul cel mai înalt. Spre acest scop datori vom fi, ca la „Sfânta Unire” să îmbrățișem toate chestiunile, cari pot privi viața individului în particular și ca făcând parte din stat, așezându-le pe singura temelie solidă, care este dreptatea creștinească. Felul de a le trata va exclude ura și încăpăținarea, cari pot face niște jucării de scurtă durată, provocând, în schimb, răsturnări foarte păgubitoare.

O sarcină foarte plăcută va fi: apărarea bisericii noastre. Xenopol, Iorga, Onciul, Părvan, și chiar Dobrescu, fostul profesor de istoria bisericii românești la Universitatea din București, au dovedit pentru orice om cult, că Românii și-au adus religia creștină dela Roma. Cu toate acestea, se găsesc oameni cu pretenții de învățați, cari spun, că ei mărturisesc adevărul, și nu recunosc acest adevăr. Titu Maiorescu și actualul domn ministru al cultelor nu precupețesc laudele sfintei uniri pentru foloasele, pe cari le-a adus neamului. În schimb, suijitori de ai Domnului, uită de aceste binefaceri și ne-ar sorbi într'o lingură de apă. Me-

Scaun ar numi câte un Nunțiu apostolic pentru Constantinopol și pentru China, creând prin aceasta o situație cu totul deosebită de aceea a protectoratului francez, pe care, noua Franță oficială, se pare, că nu știe să-l aprecieze la justa lui valoare. Intențiunile guvernului au stârnit de altfel o vie împotriviare a catolicilor, cari au început să conteze mai nou și ca forță politică.

Congresul catolic din Arad dela stârșitul săptămânei trecute, la care a participat, alături de reprezentanții guvernului, și o delegație a eparhiei noastre lugojene, a întrunit — după cum citim în „Tribuna nouă“ de acolo — zeci de mii de credincioși, cari au știut să facă din acest congres o puternică manifestare de credință, care a impus tuturor respect și admirație. Incheierea congresului s'a făcut cu obișnuita procesiune euharistică, cu ocaziunea căreia au iluminat, după raportul aceluiași ziar, și instituțiile românești, comunale și de stat. — Cinste lor!

La Nantes, în Franța, s'a ținut, în zilele de 14—16 Octomvrie c. un nou congres marian, punând la ordinea zilei chestiunea asumptiunii Preasfintei Fecioare, asupra căreia sperăm să putem reveni mai pe larg în numărul proxim.

Pregătiri importante

— În vederea unui pelerinaj la Roma în cursul „Anului sfânt 1925“ —

Hotărându-se din partea conferenței episcopale din Vinerea trecută, că în cursul anului viitor se va face un pelerinaj național la Roma, Ordinariatul arhidiecezan a și numit de curând un comitet de acțiune, adresând membrilor acestuia următoarele șire, cari e bine să fie cunoscute și din partea cititorilor noștri.

Sfântul Părinte al Romei, Papa Pius al XI-lea, a publicat pentru 1925 așa numitul „An sfânt“, un minunat prilej de înnoire sufletească pentru toți fiii bisericii catolice, obișnuit la fiecare sfert de veac.

nită să dea hrană adevărată și creștinească neamului nostru, „Sfânta Unire“ va trebui să arate la toată lumea, care este adevărul în această privință și să nu se sfiască a repeta ceea ce a spus Iorga și Take Ionescu, că ar fi fost un mare folos național, dacă tot neamul nostru ar fi fost catolic. Ea va fi datoare să izgonească întunecul urii și al minciunii, apărând adevărul ca un sfânt apostol: pe deantregul, fără a se rușina de adevăr și fără să verse venin.

Azi, când publicațiile altora pătrund chiar în colibe cele mai ascunse ale țaranului, nu mai putem sta cu brațele încrucișate. Cu puținul, ce s'a făcut până acum, nu mai putem trăi. Trebuie să sădim concepția creștină în toți oamenii, căci numai așa vom putea opri bolșevismul și tâlhăriile.

Dela vlădică până la opincă, cu toții ne dăm seama de necesitatea acestei opere, de care ne ocupăm de mai multă vreme. Azi ne-a adus Dumnezeu ziua, care egalează cu un moment istoric național. Importanța actului va fi recunoscută de toți cari îl înțeleg, de aceea suntem siguri, că opera va avea sprijinul cel mai desăvârșit al tuturor oamenilor de bine, cari doresc ca adevărul curat și desinteresat să stăpânească în țara aceasta. În special, Frații preoți, cari vor avea în „Sfânta Unire“ mâna lor dreaptă, vor fi mâna dreaptă a sfintei uniri.

Cerând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor noastre, mulțumesc celor ce au alergat la această zi mare, și în numele Comitetului de acțiune deschid adunarea.

Dr. Ioan Bălan.

În cursul „Anului sfânt“ se fac din toate părțile lumii catolice multe și impunătoare peregrinaje la Roma celor patru Bazilice mari, centrul de viață al bisericii catolice și — cum așa de nimerit a spus-o sf. Părinte în enciclica sa referitoare la „Anul sfânt“ — „a doua patrie pentru orice fiu al acestei biserici“.

Ne-am gândit deci, că biserica noastră română unită încă nu poate lipsi, cu deosebire în timpurile de acum, dela o participare, în formă de peregrinaj, la această obștească bucurie a întregii biserici romane. Iar pentru ca acest peregrinaj românesc la Roma originii noastre, să poată fi demn de trecutul frumos al bisericii noastre și de marile ei aspirații din viitor, am constituit, sub prezidiul Romului Dr. Alexandru Rusu, canonic mitropolitan, un comitet de organizare, la lucrările căruia am găsit de potrivit să Te angajăm și pe Domnia-Ta, numindu-te membru al acestui comitet arhidiecezan.

Te rugăm deci să binevoiești a accepta această numire, lucrând, atât individual cât și împreună cu ceilalți membri ai comitetului, din toate puterile, ca „Anul sfânt 1925“ să însemne și pentru biserica noastră română unită un real câștig și o nouă treaptă pentru înălțarea ei în sufletul neamului.

Iar pentruca lucrările comitetului, să poată fi începute cât mai fără întârziere, Te mai rugăm ca, odată cu declarația despre acceptarea acestei însărcinări, să binevoiești a comunica președintelui comitetului și eventualele dorințe pe cari le-ai avea în legătură cu organizarea acestui peregrinaj.

Săptămâna politică.

Mesajul deosebit de optimist, care a deschis la 15 Octomvrie c., noua sesiune a corpurilor legiuitoare, a început să fie discutat, săptămâna trecută, deodată în ambele Case. Discuția aceasta îmbie tuturor partidelor cea mai bună ocazie de-a-și arăta părerile de cari sunt stăpânite și de aceea e de prevăzut că nu va fi terminată curând, deși sunt atâtea legi, în fruntea cu noul buget, cari neapărat trebuie să fie măcinare până la 31 Decemvrie.

— Neasămănat mai mult decât de această discuție, lumea politică a fost stăpânită mai nou de o chestie foarte urită, „chestia pașapoartelor naționale“, cum se numește o escrocherie patentă săvârșită în legătură cu o fictivă societate anonimă „Petrolul românesc“, de pe urma căreia sute de țărani, în majoritate bănașeni, au ajuns muritori de foame prin Columbia Americii, îmbogățind, în schimb, pe o seamă de samsari, între cari unii înrudiți de aproape cu domni de pe fotoliile ministeriale.

— Panamaua pașapoartelor, asupra căreia urmează să se pronunțe justiția, a provocat demisiunea dlui Franasovich, cunoscutul subsecretar de stat dela interne, și nu-i eschis ca de pe urma ei să ne trezim și cu alte vacanțe ministeriale. Ba, partidele de opoziție susțin, că o atare afacere ar răsturna, aiurea, în mai puțin de 24 ore, guvernul întreg. La noi nu ne putem însă aștepta la o răsturnare atât de... pripită.

— Motivul principal al rămânerii n'ar fi însă, după cum se spune, faptul, că guvernul actual nu ar fi de mult copt pentru a face loc altuia, ci pentrucă acest altul nu ar putea fi ușor la îndemână. Dupăce însă plecarea actualului guvern pare a fi totuși destul de iminentă, o întreagă serie de combinații ministeriale tulbură statornic armonia de bună și atât de necesară vecinătate a partidelor de opoziție, aproape toate binișor mai democratice și poate și mai curate decât partidul dela actuala cărmă a țării.

— O seamă de neastâmpărați pretendenți la locuri mai de onoare, au încercat să producă — pretextând stupide jigniri confesionale absolut inexistente — desbinări chiar și în sinul partidului național, cari dacă nu vor fi localizate, cum se sperează, ar putea să proveace o nouă desbinare politică a Ardealului, ale cărui interese pretind, azi totuși, mai mult decât oricând, un singur front unitar politic de cinste și muncă.

— Desbinări similare păreau a se ivi și în sinul partidului țărănesc, unde mulți regretă din inimă, că fuziunea plănuită mai în vară cu partidul național nu s'a făcut. Un congres al acestui partid, ținut la începutul săptămânei trecute, a mai apropiat însă elementele divergente, restabilind, se pare, de nou unitatea de vederi dintre fruntașii partidului.

— Un însemnat eveniment politic al săptămânei trecute, este, că guvernul francez a recunoscut de jure Sovietele rusești, urmând ca în curând să reia și legăturile diplomatice cu urmașii încăpăținați ai lui Lenin. Urmările politice ale acestei apropieri încă nu se pot aprecia deajuns.

— Miercurea trecută s'au început noile alegeri parlamentare din Anglia, conduse de guvernul laburist a lui Macdonald, care — existând acolo obiceiuri electorale puțin mai civilizate decât la noi — abia dacă va reuși să-și măi scoată parlamentarii necesari pentru a mai putea rămânea la conducerea țării.

Știri mărunte.

Personale. 1. Preasfinția Sa mitropolitul VASILE s'a reîntors azi dimineață la reședință, venind del: București.

— Prea Veneratul Ordinariat arhidiecezan a numit în comitetul arhidiecezan pentru organizarea peregrinajului la Roma pe următorii mireni: General Ioan Boeriu, Dr. Victor Mărgineanu, Dr. Romul Boilă, Dr. Emil Hățiegan, Mariu Theodorian-Carada, Dr. Laurentiu Pop, Emil Socaciu, Dr. Aurel Rusu, Adrian Oțoiu, Dr. Ioan Bianu și Dr. Zaharie Boilă, iar dintre membrii clerului pe: Dr. Elie Dăianu, Ariton M. Popa, Ioan Bucur, Gheorghe Dănilă, Dr. Zenovie Păclișanu, Octavian Popa, Aurel C. Domșa, Dr. Ioan Coltor, Augustin Caliani, Traian German, Valeriu Suciu, Dr. Augustin Tătar, Ioan Motdovan, Alexandru Lupeanu și Dr. Coriolan Suciu.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit de protopopi onorari pe pâr. Ambroziu Plaian din Silivaș și pe pâr. Valentin Sima din Curitău, iar pe pâr. Dr. Epaminonda Lucaciu de paroh la Șișești, pe pâr. Andreiu Pop de paroh la Eriu-Chișfalău, pe pâr. Teodor Bohățel de paroh la Santău, iar pe pâr. Vasile Erdős de adm. local la Lechința.

Adunarea generației „Astrei“ se va ținea anul acesta la Arad în zilele de 8 și 9 Noemvrie, având la ordinea de zi obișnuitele afaceri curente ale tuturor adunărilor generale și modificarea statutelor. Membrii Asociației cari doresc a participa la această adunare vor beneficia de 75% reducere pe C. F. R. pe toate clasele și la toate trenurile (minus cele expresse și de lux), începând din 7—12 Noemvrie în baza certificatelor primite dela biroul acestei înșotiri culturale (Sibiu Șaguna 6). Cererile pentru certificate trebuie făcute cel mai târziu până la 4 Nov. iar pentru incartiruire este a se scrie dlui Lazar Nichi, directorul Palatului cultural din Arad.

Locale. Măine, Dumineca săptămânei a cincea după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. Iuliu Maior, profesor la liceul de băieți.

— O frumoasă intrunire a partidului național a avut loc Dumineca trecută, în sala oteului Univers, sub prezidiul păr. I. F. Negruțiu, directorul școlii normale. După o expunere a situației politice făcută de păr. Dr. I. Coltor, membru în comitetul executiv al partidului, au urmat dările de seamă ale parlamentarilor Blajului (păr. Dr. Victor Macaveiu senator și păr. Dr. Ioan Bălan deputat), orientând lumea asupra celor mai noue faze ale politicii românești, și în special asupra atitudinii partidului național. La ordinea zilei era și chestiunea mult agitată a panamelei pașapoartelor, dar aceasta — pe urma unui ordin supărător, impus, se vede de sus, al preturii locale — n'a putut fi discutată. Adunarea s'a ocupat apoi de chestii de organizare locală, încheind cu votarea unei moțiuni prezentate de d. Dr. Ioan Bianu, în care punctul prim, primit cu sgomotoase aplauze spune următoarele: »Organizația partidului național român din Blaj își exprimă neclintita sa încredere în conducerea partidului și în președintele său Dr. Iuliu Maniu«.

— Cunoscutul cvartet al artiștilor noștri blăjeni va da mâine seară o nouă serată muzicală, în sala de gimnastică a liceului de băieți.

Un apel al societății regale române de geografie. La 15 Iunie 1925 se vor împlini 50 ani dela înființarea societății regale române de geografie de către regele Carol I. Din prilejul acesta, societatea va aranja frumoase serbări jubilar, punând atunci piatra fundamentală a unui palat propriu al societății. Un apel lansat de curând de conducătorii ei actuali arată prestațiile de până acum ale societății, invitând toate societățile și marele public la contribuiri bănești, spre a-și putea continua opera atât de importantă pentru cunoașterea țării.

Prețul zahărului nou. Un comunicat al ministerului de industrie și comerț anunță, că privitor la regimul zahărului din noua recoltă s'a convenit ca prețurile să fie 24.50 Lei pentru zahărul tos și 27.50 pentru zahărul cubic, loco fabrică. Pe lângă acest preț fabricile indigene s'au obligat să acopere în totul consumațiunea internă, și dacă vor împlini cu strictețe acest angajament, guvernul se va îngriji ca un eventual import făcut în stil mare să nu poată concura aceste prețuri, majorând la timpul său, în chip potrivit taxele de import. Aceasta pentru interesul ce are economia națională (?), de-a sprijini industria indigenă a zahărului.

† **Păr. Zaharie Pop**, parohul nostru din Adrian (arhididceza), s'a stins la 15 Octombrie c. în anul 73 al etății și 47 al preoției sale. cinstite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

T. București. Pornindu-se de nou viața politică, și cerându-ni-se și din partea altora, V-am ascultat, reînviind cu numărul de azi rubrica »Săptămânei politice«. În numărul viitor vom deschide de nou și »Bibliografia«. »Infrățirea«. Cluj. Regretând luxul de-a Vă fi răspuns la un loc mai de față, revenim la obiceiul probat de-a Vă împărtăși părerile noastre numai pe această cale mai discretă. Vă rugăm deci să aflați, că citind cele scrise în numărul Dv. dela 31 Oct. sub titlul: »Miopia canonicilor și provocarea dela Budapesta«, ne-am ales cu o nouă dovadă a unitofobiei, din care — probabil în interesul ideii politice pe care o reprezentați — ați început să faceți de nou un adevărat sport. Scriind ceea ce am scris, în legătură cu alarmarea tomnatecă a »Cucului« Dvoastră, eram pregătiți că n'o să fiți chiar pe deplin mulțumiți. Nu ne așteptam însă să Vă turburați în așa măsură, încât să ne spuneți, că »canonicii din Blaj ar fi certai de mult cu... pudoarea«, și că »răstălmăcind perfid (!) intențiile (Dv)...«, am fi »proferat vorbe cari degradează discuția și desonorează nu numai pe un slujitor al altarului, dar și pe cel din urmă pamfletar al presei de scandal«. Ne resemnăm deci și pentru a nu ne expune din partea Dv. la epitete și mai... grațioase, de cari, nu ne indoim, că aveți în rezervă, mai încreștăm doar constatarea foarte »inteligentă« ce-o faceți, spunând, că biserica română unită nu o reprezintă Blajul, ai cărui canonicii »sunt tăbăciți de fanaticism«, având »sufletul anchilozat de patimă«, ci... sutele de preoți și credincioși de pe sate, al căror cuvânt îl așteptați! — Curat vorba stăpânirii ungurești de pe vremuri, că poporul român este »bun patriot«, dar îl strică mizerabilii de conducători »agitatori«!

P. Rodna-nouă. Unificarea calendarelor nu înseamnă și o confundare a celor două rituri (apusean și răsăritean) catolice, cari vor continua să-și păstreze fiecare particularitățile sale în ce privește Mineiul. Zămislirea sfinței Ana, aceasta »Immaculata conceptio« a Răsăritului, va continua deci să fie prăznuită la 9 Decembrie, iar nu cu o zi mai înainte, când Apusenii au sărbătorea legată a acestui misteriu. — În ce privește postul sf. apostoli Petru și Pavel, a fost o mică greșală de calcul. — Așezarea Duminecilor dată de noi ține seamă de toate momentele necesare, așa că nu e nici o greșală la mijloc.

H. Satmare. În chestia manualelor, de cari întrebați n'avem până acum nu refuz definitiv, așa că după principiul »qui tacet, consentire videtur«, ele continuă a fi folosite la noi pe întreagă linia. Asupra oricărei dispoziții referitoare, ne vom ținea altfel de datorie, să orientăm lumea prin coloanele acestui ziar.

C. Roșia-montană. Vă trimitem numerii ceruți, deși am dat-o mult mai pe scurt, ca să nu lungim prea mult vorba, pentru care n'avem locul necesar. — Cu ziua de 1 Noembrie V-am înscris, după dorință, între abonentii ziarului nostru.

F. Sibiu. Incepând cu anul acesta, se va scoate de nou Calendarul dela Blaj, cuprinzând între altele și datele personale ale preoției unite din întreagă provincia bisericească. Va apăre pela sfârșitul lui Noembrie.

M. Hălăucești. Mai aveți restanță de 10 Lei, diferența de abonament pe anul trecut.

P. Gherla. Din suma trimisă, 100 Lei au trecut în abonamentul anului viitor.

P. Valea Dâlșii. Am primit 90 Lei; cei 8 Lei i-am transpus soc. »Sf. Unire«.

B. Bărzava. Am schimbat adresa.

Tuturor acelor, cari în nespusa durere ce ne-a ajuns prin trecerea la cele veșnice a neuitatului nostru *Nușu*, au cercat a ne mângâia, fie cu vorba, fie prin scrisoare, sau prin participare la înmormântare, le exprimăm pe această cale adânc simțita noastră mulțumită.

Blaj, la 30 Octombrie 1924.

(99) 1-1

Familia Leon Maior.

Frumușeță Tinereță

Tandretă

putem câștiga prin folosirea alifiei

Crema Floarea Reginei

Depozitul principal: Dr. BIRD-CLUJ.

Se poate avea la toate farmaciile și drogueriile.

„UNIREA“

Nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

CUM NE VINDECAM DE REUMATISM SI GUTA

BROȘURĂ F. INTERESANTĂ. NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CĂSĂ. GRATUIT CONTRA JUMEI DE 1 LEU PENTRU PORTO CERETI LA FARMACIA VOREL DIN PIATRA-N

ROYAL MAIL LINE

— LONDRA —

PACIFIC LINE LIVERPOOL

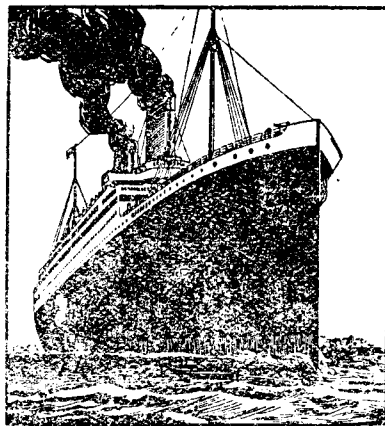
Comunicație sistematică cu vapoare de primul rang

Din porturile:

Hamburg
Southampton
Cherbourg
Liverpool
La Rochelle-
Palice

Spre:

Amer. de nord
Canada
Brazilia
Argentina
Cuba, Peru
Chile, Mexico

Mansarde și cabine de elasa treia cu 2, 4 și 6 paturi; întreținere și serviu de primul rang.

Pentru bilete să ne adresăm agenției principale:

„COMPANIA TRANZIT“

București, Calea Griviței 153, pre cum și filialelor ei:

Tranzit Timișoara, Hotel Coroana

Tranzit Arad, str. Colonel Paulian 11.

(81) 3-6

Lloyd 1927.

Vine Calendarul dela Blaj!

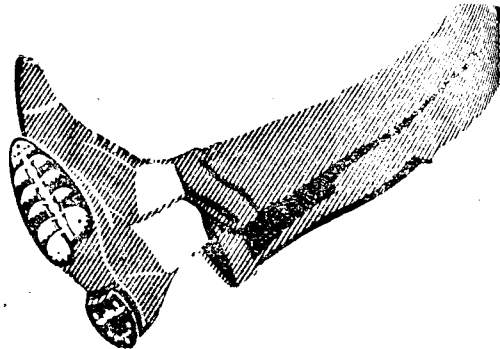
Uzinele de fier și domeniile din Reșița S. A.

A v i z.

Purtătorii chitanțelor definitive ale emisiunii a III-a (realizată în Mai 1923) sunt invitați să-și prezinte, începând dela 1 Noembrie a. c. chitanțele complet achitate ce posedă, la ghișetele societății (București, Str. Povernei 2) între 9-12 ore, spre a obține acțiunile definitive.

(97) 2-2

Direcțiunea.

Talpa și tocul de cauciuc PALMA,

este cel mai bun, pentru că ușurează mersul și nu face sgomot, păstrează picioarele și ghetele, fiind tot odată mai durabile de cât pielea. ○○○○○○